

FAMIPED

Familias, Pediatras y Adolescentes en la Red. Mejores padres, mejores hijos.

Alteracions en el creixement dels nens

Autor/es: Mª Elena Fernández Segura. Pediatra de Atención Primaria. Centro de Salud de Nerja (Málaga).

Traductor/a: Josep Bras Marquillas.

[Volumen 5. N^o1. Marzo 2012](#) [1]

Palabras clave: creixement, percentils, talla baixa, hormona de creixement

El creixement dels nens és un procés dinàmic i per fer una anàlisi apropiada de si hi ha problemes en el creixement s'ha d'avaluar la corba de creixement de cada nen.

Què són els percentils?

Les gràfiques que utilitzem per al creixement del pes, la talla i el perímetre cefàlic estan dividides mitjançant percentils. El percentil és un concepte estadístic i l'utilitzem per explicar el creixement dels nens. El percentil pot prendre valors de 0 a 100.

Què significa que un nen té la talla en el percentil 40?

Anem a posar un exemple. Considerem que la classe del nostre fill té 100 alumnes, cada un té una alçada diferent i els col·loquem en fila per ordre d'alçada, primer els més baixos i després els més alts. L'altura del nostre fill correspon a la posició 40 i l'estadística ens diria que està en el percentil 40. Això significaria que la seva altura és normal i que comparant-lo amb els 100 nens de la seva classe la seva altura està per sobre del 40% dels nens de la seva classe i per sota del 60% dels nens de la seva classe.

Sempre s'ha de créixer pel mateix percentil?

L'important no és tenir un percentil alt ni estar en el percentil 50 sinó créixer de forma més o menys regular al voltant d'un mateix percentil. El problema estaria si l'alçada del nen es correspongués amb un percentil menor de 3 i de manera mantinguda. Segurament si l'altura del seu fill està per sota del percentil 3 el seu pediatre iniciarà un estudi. És a dir, seguint l'exemple posat anteriorment, si un nen té la seva altura en el percentil 3 vol dir que només un 3% dels nens de la seva edat tindrien una alçada més baixa que ell i el 97% una alçada més alta.

Si m'ha dit el meu pediatre que el meu fill ha tingut un catch up en el creixement, això què significa? Volem explicar que, hi ha un creixement recuperador després d'un trastorn que ha patit el nen que ha limitat el seu creixement.

De vegades als nens que s'estan estudiant per alteració en el seu creixement se'ls sol·licita una edat òssia en què consisteix aquesta prova i quina informació ens aporta? L'edat òssia és un altre element de valoració del creixement i ens parla de la velocitat a la qual creix l'esquelet. Es realitza una radiografia del canell i mà esquerra i es compara amb uns models existents per a cada edat. El seu resultat serà valorat en relació amb l'edat que té el nen, el seu pes, la seva talla i el seu desenvolupament puberal.

¿També es fan proves de laboratori per diagnosticar alteracions en el creixement?

Alteracions en el creixement dels nens

Després de la història clínica, l'exploració física i l'edat òssia pocs nens necessitaran un estudi més complet per aclarir la causa.

Llavors quins són els nens que es consideren realment baixos?

Són els que la seva altura està mantingudament per sota del percentil 3 o en l'estimació de la seva talla diana veiem que no van a aconseguir d'adults la talla que els correspondria per la família on han nascut.

Quines són les causes principals de talla baixa en els nens?

Es poden agrupar en dos grups: els que són baixos perquè tenen una malaltia i els que són baixos però es consideren nens normals. Aquest segon cas són els més freqüents.

Com pot haver nens baixos que no tinguin cap problema en el seu creixement?

Efectivament, un grup d'aquests nens serien el que considerem talla baixa familiar que són els nens que són baixos perquè la talla dels seus pares és baixa. L'altre grup són els nens que tenen retard constitucional de creixement i desenvolupament. Aquests nens presenten un ritme lent per créixer i en arribar els 12-13 anys no es produeix l'acceleració del creixement pròpia de la pubertat ni s'inicia la maduració sexual. No obstant això al voltant dels 16-17 anys comencen els canvis puberals i al final arriben a una talla adulta normal. En el 80% dels casos tenen antecedents en la família de creixement similar.

Quines són les malalties que poden produir talla baixa?

A més de la malnutrició i certes malalties cròniques hi ha el dèficit d'hormona de creixement, el creixement intrauterí retardat i certes malalties genètiques com la síndrome de Turner.

Quan s'ha de sospitar la manca d'hormona de creixement? En aquests nens la talla al naixement sol ser normal i creixen bé durant un període de 1 o 2 anys. A continuació la velocitat de creixement s'alenteix. Als 3-4 anys la seva altura està per sota del percentil 3. El diagnòstic s'ha de confirmar mitjançant anàlisi complicats de sang que es realitzen per professionals amb experiència en certs centres hospitalaris. Si es demostra amb certesa la manca de l'hormona del creixement està indicat realitzar tractament amb hormona de creixement.

És perillós el tractament amb hormona de creixement?

Després de gairebé 40 anys d'experiència mundial sabem que no provoca efectes indesitjables en els pacients.

Què és el creixement intrauterí retardat?

L'alçada normal per als nens nascuts a terme és major de 47 cm. Els que neixen amb una talla menor són els anomenem amb creixement intrauterí retardat i afecta a nens que han patit algun problema durant la gestació. En la majoria dels casos es produeix una recuperació del creixement després del naixement. Però en molt poques ocasions aquests nens no recuperen l'altura i als 4 anys són baixos i es poden beneficiar del tractament amb hormona de creixement.

MÉS INFORMACIÓ:

<http://www.aepap.org/familia/crecer.htm> [2]

http://www.who.int/childgrowth/standards/curvas_por_indicadores/en/index.html [3]